

‘VAN DER STEEN’ EN EEN BOLLE AKKER IN HET AADAL

Nergens in de regio is de ruimtelijke dynamiek zo groot als in Veghel. Veghelaren zijn immers landmakers. Gedreven door een florerende economie creëerden ze het huidige landschap dat een mengelmoes is van authentiek Meierijs beekdallandschap, ruilverkaveling en verstedelijking. Waar het oude Veghel verdwenen is, zou je verwachten dat haar verhalen ook verloren raakten. Toch dragen mensen in de hele regio via hun familienaam (on)bewust die oude verhalen met zich mee. In deze serie passeren typische, in Veghel gewortelde familienamen de revue.

Door: Rolf Vonk

Veghel ligt in een beekdallandschap dat gevormd is door rivier de Aa en haar zijbeken. Aan de stroom lagen natte beemden die werden begrensd door droge dekzandruggen met wegen. Waar wegen door de beemden de rivier kruisten lagen voordes, doorwaadbare plaatsen. Eén van die plekken was de Steenvoort in de Steenvoortse beemden, niet ver van de huidige Mestbrug. Steen duidt hier waarschijnlijk op de aanwezigheid van steenhard ijzeroer dat op meerdere plekken in het Aadal te vinden was. De Steenvoort gaf -of dankte- haar naam aan De Steen. Deze typisch Meierijs bolle akker lag naast de voorde op het Scheifelaar en was in 1731 in het bezit van Lambert Jan Goort Denissen en Maria Adriaen Corsten. Zijn familie woonde al enkele generaties als pachtboeren op het Havelt. Nadat Lambert eigenaar werd van het land De Steen, noemden zijn nakomelingen zich Van der Steen. Het is één van de meest bekende Veghelse boerenfamilies en ze behoorden eeuwenlang tot de meest honkvaste inwoners van Havelt en Dorshout. Het is dan ook niet vreemd, dat leden van deze familie talrijke functies in het dorp vervulden. De familienaam werd in 1786 vereeuwigd toen Henri Petit uit Aarle twee

nieuwe klokken goot voor de Veghelse kerktoren. Petit plaatste de namen van de Stadhouder uit Sint-Oedenrode en alle Veghelse schepenen, waaronder Antony van der Steen, op de klok. Helaas werd deze oude klok op 10 december 1942 door de Duitse bezetter uit de toren gehaald om te worden versmolten tot granaathulzen. Tussen 1965 en 1983 ging het cultuurhistorische boerenlandschap in het buitengebied totaal op de schop met de ruilverkaveling Veghel-Erp. Daarbij werd de kwaliteit van de gronden in beeld gebracht. Volgens de inventarisatie behoorde het land De Steen tot het beste humusrijke bouwland in Veghel. Dat kon ook niet anders na eeuwenlange ophoging met een vruchtbaar mengsel van plaggen en stalmest. Opmerkelijk genoeg overleefde de akker gedeeltelijk de ruilverkaveling. Ze is nog goed herkenbaar in het landschap. Niet alleen als bolle akker, maar ook door het unieke restant van een steilrand op de historische overgang van akkerland naar beemden. Dwars over de akker loopt nu een fietspad door het Aadal richting Veghels Buiten.

De familienaam Van der Steen werd in 1786 aangebracht op één van de nieuwe Veghelse kerkklokken. Deze foto uit 1942 toont het opschrift en werd genomen voordat de klokken door de Duitsers werden weggevoerd.